

PRILOG V

PROJEKTNI ZADATAK provedba aktivnosti kontrole postupka implementacije likovnog postava kompleksa Tikveš u Kopačkom ritu

I. UVOD

POVIJEST PARKA PRIRODE

Povijest i nastanak rezidencijalnog lovačkog kompleksa Tikveš do sada je slabo istražena. Područjem Kopačkog rita počinje se upravljati nakon osnutka gospodarstva "Belje" darovnicom ugarsko-hrvatskog kralja Leopolda I. 1699. godine. Njime od tada upravlja Eugen Franjo Savojski do 1784. godine. Ono je poslije u zakupu obitelji Habsbrug sve do 1918. godine. Od 1920. godine ovo područje je proglašeno rezervatom kralja Aleksandra Karađorđevića, dok je u razdoblju 1941-1944. godine, za vrijeme kraljevine Mađarske, njime upravljao Mađarski narodni muzej koji osniva biološku stanicu "Albertina". Kopačkim ritom nakon II svjetskog rata, od 1959. godine upravlja lovno-šumsko gazdinstvo "Jelen", a od 1967. godine područje postaje Upravljeni prirodni rezervat. Od 1997. godine područjem Parka prirode upravlja Javna ustanova "Park prirode Kopački rit".

KOMPLEKS DVORACA TIKVEŠ

U pitoresknom ravničarskom krajoliku Baranje, u njegovom središnjem dijelu koji je danas obuhvaćen Parkom prirode Kopački rit, smjestio se romantičarski arhitektonski sklop ladanjske arhitekture - kompleks "Dvoraca Tikveš". To je prostor šuma i perivoja unutar kojega su smješteni rezidencijalni objekti: Novi dvorac s aneksom, Stari dvorac, mali sakralni objekt (kapelica), te prateći objekti s restoranom. Povijest ovog područja povezana je s upravljanjem i gospodarenjem prirodnim resursima toga područja o čemu postoji povijesna dokumentacija još od 1697. godine kada je posjed za iskazane zasluge dodijeljen princu Eugenu Savojskom od cara Leopolda I. Sam kompleks dvorca datira iz 19. stoljeća, a izgradili su ga članovi Teschenske loze obitelji Habsburg. Tijekom povijesti dvorci su bili rezidencijalno-lovačko središte poznato u europskim i svjetskim razmjerima, ali isključivo zatvorenog tipa za goste dvora i vladare.

Poslije međudržavnog razgraničenja u Versaillesu postaje imovinom SHS, kasnije Kraljevine Jugoslavije. Dekretom Ministarstva financija 1920. godine proglašava se državnim lovištem u sastavu državnog dobra Belje. U vremenu 1941.-1944. godine kompleksom je upravljao princ Albrecht Habsburg. Nakon II. svjetskog rata kompleks je nacionaliziran i koristi se isključivo kao rezidencijalno-lovačko središte. Predsjednik tadašnje države Josip Broz često je ovdje boravio u lovu sa svojim stranim uzvanicima.

Međutim, za vrijeme okupacije Baranje kompleks je u potpunosti opljačkan, a infrastruktura uništena. Od 1991. godine u vlasništvu je Republike Hrvatske. Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 1999. godine kompleks je dan na korištenje i upravljanje Javnoj ustanovi Park

prirode Kopački rit. Kompleks "Dvoraca Tikveš" preventivno zaštićen Rješenjem Konzervatorskog odjela u Osijeku od 2000. godine.

NOVI DVORAC

U sklopu kompleksa "Dvoraca Tikveš" centralni rezidencijalni objekt je Novi dvorac koji je izgrađen u drugoj polovici 19. stoljeća u duhu romantičarskog historicizma. Dvorac je smješten centralno u odnosu na cijeli kompleks, kao samostojeća građevina. Reprezentativni dvorac sagrađen je na uzvišenom platou nasipa. Temelji su od zidane opeke, kao i svi nosivi i pregradni zidovi. Sva pročelja su obrađena fasadnom opekom koja je naknadno obojana crvenom fasadnom bojom. Uglovi zgrade, te nadvojni prozora i vrata naglašeni su žbukom u imitaciji grubo klesanog kamena. Dvorac se, po etažama, sastoji od podruma, prizemlja, prvoga kata i tavana. Sedamdesetih godina u prizemlju je izvedena nadogradnja odnosno komunikacijski trakt koji je dalje spojen s zasebnim aneksom.

Izložbene cjeline za Novi dvorac

U sklopu projekta likovnog postava u dijelu novog dvorca kojim je obuhvaćen postav podijelit će se pet tematskih/interpretacijskih cjelina:

- UVOD –Početak uvodnog dijela interpretacije postava prikazat će se u prvoj prostoriji na koju će posjetitelji naići prolaskom kroz hodnik koji spaja aneks a novim dvorcem Tikveš. U prvoj prostoriji projicirat će se kratki film koji će posjetitelju približiti priču ispričanu kroz postav Novog dvorca. Ovdje će se prikazati područje koje Kopački rit i kompleks Tikveš zauzimaju, poplavljena područja u različitim periodima posljednjih tristotinjak godina, te događaji koji su obilježili povijest ovog područja , a povezani su s upravljanjem i gospodarenjem prirodnim resursima toga područja o čemu postoji povijesna dokumentacija još od 1697.
- HABSBURGOVCI – nakon uvoda posjetitelj dolazi do priče o obitelji Habsburg, tu će se objasniti tko je sagradio dvorac, tko je u njemu boravio, kako je interijer dvorca izvorno izgledala, te čime su se članovi obitelji Habsburg bavili, ali prikazat će se ribe i ribarstvo, koje je u to vrijeme bilo od velikog značaja za mještane mještani Baranje
- DINASTIJA KARADORĐEVIĆ –Nakon obilaska prizemlja, posjetitelja smjer kretanja vodi na kat. Slijedeća cjelina na koju nailazi posvećena je dinastiji Karađorđević. Ovdje će se predstaviti članovi obitelji Karađorđević, i objasniti će se situacije koje su se odvijale kroz povijest, a povezuju članove obitelji i dvorac Tikveš. Na ovom mjestu posebna pažnja posvetit će se baranjskoj šumi i šumskoj vegetaciji unutar kompleksa Tikveš.
- ALBERTINA –u ovoj cjelini prikazan je period kada je Baranju i Vojvodinu zaposjela vojska Kraljevine Mađarske, a Albrecht Habsburg Tescheni bio osnivač biološke stanice u Bilju
- TITO – u petoj specifičnoj cjelini opisuje se Titov boravak u dvorcu Tikveš. Spominju se poznate osobe koje su dolazile, prikazuje se hedonizam koji je bio karakterističan za Tita. Na ovom mjestu posebno će se istaknuti 1986. godina kada je Kopački je rit godine uvršteno na listu važnih ornitoloških područja Europe.

- NOVIJA POVIJEST –u potkrovlju Novog dvorca smještena je zadnja cjelina, a opisuje događaje iz 1991. godine, prikazuje se sastanak Tuđmana i Miloševića, te fotografije zatečenog stanja nakon rata, a postav će se zaključiti sažetkom gdje će biti istaknute ključne informacije kao što su: početak rada Javne ustanove Park prirode Kopački rit koja je preuzela upravljanje Kopačkim ritom, broj utvrđenih vrsta, idr.

STARI DVORAC

Prema sačuvanoj kartografskoj građi prilikom izgradnje ove ladanjske arhitekture bilo je izrađeno više varijantnih rješenja. Usvojeno rješenje izrađeno je 1903. god., pa se tada ili nešto kasnije, treba datirati i izgradnja sama građevine. Dio pomoćnih zgrada, te uređenih perivoja i aleja više ne postoji. U dosjeu koji se odnosi na rezidencijalni kompleks dvorca Tikveš Konzervatorskog odjela Osijek nalazi se preslika izvornog nacрта građevine kao i druga arhitektonska rješenja koja su izrađena 1902. i 1903. god.

Izložbene cjeline za Stari dvorac:

U sklopu projekta likovnog postava u dijelu Starog dvorca kojim je obuhvaćen postav podijelit će se dvije tematsko/interpretacijske cjeline:

- SISAVCI, PTICE, GMAZOVI, VODOZEMCI I KUKCI – Veći dio prizemlja Starog dvorca zauzima prostor unutar kojeg je omogućeno kružno kretanje. Unutar prostora prikazat će se životinjske vrste karakteristične za područje Kopačkog rita.
- RIBE – nakon šetnje Kopačkim ritom, posjetitelj ima priliku posjetiti i podvodni svijet močvare

II. POSLOVI NA PROVEDBI AKTIVNOSTI KONTROLE POSTUPKA IMPLEMENTACIJE LIKOVNOG POSTAVA KOMPLEKSA TIKVEŠ U KOPAČKOM RITU

Poslovi na provedbi aktivnosti kontrole postupka implementacije likovnog postava kompleksa Tikveš u Kopačkom ritu:

1) Provedba istraživanja i interdisciplinarno planiranje:

1.1. oblikovanje i uređivanje tekstualnih interpretacijskih podloga na temelju interdisciplinarnog istraživanja

1.2. prilagodba tekstualnih interpretacijskih sadržaja formatu prezentacije

2) Koordinacija i praćenje razvoja tekstualnog sadržaja

3) Koordinacija i praćenje editiranja

4) Razvoj vizualnih sadržaja za IT i multimediju

5) Kontrola realizacije izvedbe stalne muzejske izložbe u području grafičkog muzejskog dizajna

6) Konzultantske usluge.

III. NAPOMENE

Sve radnje izvode se u dogovoru s Naručiteljem, PP Kopački rit.

Sva tražena dokumentacija (korespondencija, promjena projektne dokumentacije i slično) dostavlja se u elektronskom obliku - mailom.